

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1. Reglerne i aktieselskabsloven af 15. april 1930, lovbekendtgørelse nr. 313 af 28. august 1952, gælder for alle erhvervsdrivende aktieselskaber, uanset størrelsen af selskabets kapital, uanset antallet af aktionærer og uanset om selskabets aktier noteres på børsen. Loven indeholder dog enkelte særregler om mindre selskaber og om selskaber, hvis aktier ikke noteres på børsen. Efter § 48, stk. 1, varetages den daglige ledelse af et aktieselskab af en direktion, men ansættelsen af en direktion er dog kun pligtmæssig i selskaber med en aktiekapital på over 100.000 kr. Efter § 52, stk. 2, skal der i børsnoterede selskaber være en statsautoriseret revisor, medens der til revisor i andre selskaber alene stilles krav om regnskabskyndighed, jfr. § 52, stk. 1. Endelig kan nævnes, at efter § 45, 2. pkt. kunne selskaber, i hvilke antallet af aktionærer ikke oversteg 10, tage forbehold mod offentliggørelse af deres regnskaber; men denne adgang til at hemmeligholde regnskaber bortfaldt ved lov nr. 503 af 29. november 1972 om ændring af aktieselskabsloven med henblik på Danmarks tilslutning til EF.

2. Aktielovkommissionen har i sine to betænkninger, nr. 362 af 1964 og nr. 540 af 1969, underkastet spørgsmålet, om der er behov for særregler eller for en særlig lovgivning om mindre selskaber, en nærmere undersøgelse. Kommissionen fandt, at der — bedømt ud fra forholdene den gang — ikke var behov for at gennemføre særlige love om store og små aktieselskaber, som det er almindeligt i de europæiske lande uden for Norden.

I stedet foreslog kommissionen, at der i en kommende aktieselskabslov lige som i den gældende lov blev indsat visse særregler om mindre selskaber. I § 51, stk. 1, i lovudkastet i betænkningen af 1969, og i det fremsatte forslag til lov om aktieselskaber, som er udarbejdet på grundlag af denne betænkning, er reglen i § 48, stk. 1, i loven af 1930 foreslået bevaret, dog således at beløbsgrænsen er forhøjet til 400.000 kr. Som en helt ny regel er hertil i aktielovforslagets § 49, stk. 1, føjet en bestemmelse om, at bestyrelsen, der normalt skal bestå af mindst 3 medlemmer, i selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr. kan bestå af et eller to medlemmer. Endelig er foreslået, at den nye bestemmelse i aktielovforslagets § 51, stk. 2, hvorefter flertallet af bestyrelsens medlemmer skal bestå af personer, der ikke er direktører i selskabet, kun skal gælde i selskaber med en aktiekapital på over 400.000 kr., eller hvor arbejdstagerne har ret til at vælge to bestyrelsesmedlemmer. I aktielovforslagets § 84 er der

stillet forslag om, at der skal være en statsautoriseret revisor, dels som hidtil i børsnoterede selskaber, dels — som noget nyt — i selskaber, hvor summen af aktiverne over stiger 2 mill. kr.

Aktielovkommissionen fandt, at disse særregler om mindre selskaber i tilstrækkelig grad imødekom visse selskabers behov for en forenklet retlig regulering. Kommissionen henviste herved bl. a. til, at både aktieselskabsloven af 1930 og kommissionens udkast var udformet med en så passende elasticitet, at der i det store og hele ikke påtvings mindre selskaber regler, som ikke passer for dem, jfr. nærmere betænkningen af 1964, s. 60-62 og betænkningen af 1969 s. 52 f. De lovudvalg i de andre nordiske lande, som Aktielovkommissionen samarbejdede med, kom til samme resultat.

3. Ved Danmarks tilslutning til EF er det grundlag, hvorpå Aktielovkommissionens vurdering hvilede, væsentligt ændret. I EF foregår omfattende bestræbelser på at harmonisere selskabsretten, jfr. Romtraktatens art. 54, stk. 3, litra g. Foreløbigt er der vedtaget et „første direktiv“ om harmonisering af selskabsretten (nr. 68/151 af 9. marts 1968, aftrykt i Folketingstidende 1971/72 sp. 5875), der gennemførtes i Danmark ved lov nr. 503 af 29. november 1972. Udover dette første direktiv foreligger der imidlertid forslag udarbejdet af EF's Kommission til yderligere fire direktiver om harmonisering af selskabsretten. Uagtet disse forslag endnu ikke er vedtaget af Rådet, kan det dog allerede på nuværende tidspunkt forudses, at deres indhold vil forpligte medlemsstaterne til i deres aktieselskabslovgivning at undergive aktieselskaberne en mere detaljeret og indgående regulering end den, der for tiden gælder i Danmark efter aktieselskabsloven af 1930, eller som vil komme til at gælde efter det fremsatte forslag til en ny aktieselskabslov.

En væsentlig grund til, at de kommende direktivers regler om aktieselskaber har en så detaljeret og indgående karakter, er, at hovedparten af reglerne i direktivforslagene alene er tænkt at skulle gælde for de egentlige aktieselskaber, d. v. s. sådanne aktieselskaber, der typisk arbejder med en betydelig kapital og har et betydeligt antal aktionærer. Dette forhold skyldes, at alle EF's oprindelige seks medlemslande nu har særskilte love om egentlige aktieselskaber („publikumsselskaber“, „børsselskaber“, „åbne selskaber“), og om andre selskaber med begrænset ansvar („familieselskaber“, „lukkede selskaber“). De særlige selskaber med begrænset ansvar (Gesellschaft mit beschränkter Haftung-GmbH, Société à responsabilité limitée — SARL) adskiller sig fra